

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Boșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia”
Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Humedoara”, „Iulia”, „Lăpovana”,
„Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”,
„Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Rucioțana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”,
„Timișanu”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărăndeană” și „Zlăgnea”.
și „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VII.

Sibiu, 31 Decembrie 1905.

Nr. 53.

Expozițiunea generală română din 1906.

Apel

cătră publicul român din Regatul ungar pentru participare la Expozițiunea generală română din 1906.

În anul 1906 se împlinesc optsprezece secole de la descălecarea legiunilor romane pe pământul Daciei, care remarcă începutul formării națiunii române pe teritoriul ce poporul nostru l-a păstrat și-l locuiește până în ziua de astăzi; și tot în anul 1906 vor sărbători și frații noștri din Regatul României aniversarea de patruzeci ani a întemeierii glorioasei lor dinastii și a domniei primului lor Rege, care și-a revărsat razele binefăcătoare și peste botarele acestei țări, asupra întregului neam românesc.

Anul 1906 reprezintă prin urmare în istoria poporului nostru un moment sărbătoresc de deosebită însemnătate, care trebuie să încălzească inimile tuturor Românilor fără deosebire de hotare politice, și se cuvine deci să fie sărbătorit prin o mare și generală manifestațiune națională, la care să participe toate ramurile națiunii române.

Conduși de această dorință, Corpurile legiuitoare ale României au decis aranjarea unei *Expozițiuni generale române*, care se va inaugura la 1/14 Iunie și va rămâne deschisă timp de 6 luni până la sfârșitul lui Octombrie 1906.

Comisarul general al Expozițiunii, ilustrul savant *Dr. C. I. Istrati*, pătruns de însemnătatea participării Românilor din Regatul ungar la această expozițiune națională, care fără conlucrarea lor ar rămâne lipsită de caracterul *general-român*, a cerut în acest scop concursul „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, și Comitetul central al acesteia, având în vedere interesele noastre naționale și economice, precum și relațiunile de prietenie și bună vecinătate cari leagă monarhia noastră de România și în urma cărora nu numai ducatul Bucovinei va participa în mod oficial ci și guvernul Ungariei a luat inițiativa pentru participarea la expozițiune a cercurilor noastre interesate în Regatul român și în acest

scop a și acordat expozanților din Ungaria toate înlesnirile de transport și de vamă, — a primit angajamentul de a înzestra atât pavilionul cât și casa țărănească ce se va construi pe teritoriul expozițiunii anume pentru Românii din Regatul ungar și a încredințat conducerea acestor lucrări primsecretarului „Asociațiunii”, dlul *Dr. C. Diaconovich*.

Comitetul central vine acum a cere concursul publicului român din această țară, pentru a putea înzestra pavilionul ce i-s'a încredințat în condițiuni cât mai multămitoare și demne de rolul ce ni-se cuvine în sinul națiunii române.

În acest pavilion Românii din Regatul ungar vor avea să fie reprezentați în mod sistematic și unitar prin un tablou cât mai complet al tuturor stărilor lor și al tuturor manifestațiunilor vieții lor naționale.

Pentru informarea prealabilă a publicului nostru anunțăm încă de acum, că pavilionul va cuprinde următoarele secțiuni:

I. *Situația etnografică*, care va prezenta teritoriul Ungariei locuit de Români, proporția acestora în populațiune, viața lor comună, etc. Această secțiune o va aranja biroul „Asociațiunii” cu materialul de care dispune. Va primi însă cu multămită și cere anume pentru această secțiune un număr cât mai mare de fotografii ale comunelor românești mai marcante (vederi generale, piețe, strade principale, etc.).

II. *Locuințele poporului nostru*. În această secțiune, la care aparține și o completă casă țărănească din Transilvania, care se va construi în satul etnografic, alături de casele țărănești din Istria, Macedonia, Basarabia, Bucovina, Moldova, etc., — se vor expune fotografii ale caselor noastre țărănești, ale părților și interiorului acestora, mobilier original, și toate uneltele de casă.

Pentru înzestrarea secțiunii II cerem concursul publicului mare și îndeosebi al despărțămintelor „Asociațiunii”.

III. *Industria de casă*, și anume: a) *industria textilă* cu toate produsele și uneltele ei, și

b) *alte industrii de casă* cultivate de poporul nostru, cum sunt: olăritul, împletitul sculptura în lemn, etc.

La aranjarea acestei secțiuni a binevoit a se angaja doamna *Maria Cosma*, prezidenta Reuniunii femeilor române din Sibiu, care în scopul ca în despărțământul industriei textile să se expună numai obiecte originale și de valoare superioară, va alege

personal obiectele de expus cu ocaziunea excursiunilor ce le va face în diferitele părți ale țării. Comitetul central apelează la despărțămintele „Asociațiunii“, la Reuniunile de femei și la damele române cari se interesează de acest ram al muncii noastre naționale, și le roagă să înleznească lucrarea doamnei Maria Cosma prin adunarea produselor mai valoroase de industrie textilă până la sosirea d-sale în localitate, când apoi se va face alegerea definitivă.

IV. Portul și obiceiurile poporului nostru. Portul țărănesc se va prezenta pe păpuși în mărime naturală și în miniatură (60 cm. înălțime) Se vor putea expune însă și numai părți singuratice ce aparțin portului (s. e. cămeși, cătrinte, țundre, propoade, etc.), precum și costume de interes istoric.

În aceeași secțiune se vor expune și orice obiecte ce privesc obiceiurile poporului (la sărbători, la petreceri, la lucru, la evenimente familiare, etc.) și superstițiunile populare.

V. Agricultura și alte ocupațiuni înrudite cu aceasta (silvicultura, horticultura, vieritul, creșterea vitelor, pescăritul, vânatul, etc.). Această secțiune va avea să arate cum, ce și cât producem în acest ram al producțiunii naționale și va putea cuprinde prin urmare tot ce sub aceste raporturi va fi de interes pentru vizitatori, anume: date statistice, planuri de exploatare, instalațiuni, unelte și produse agricole (toate acestea în natură, în miniatură ori în chipuri).

Pentru aranjarea acestei secțiuni se va cere concursul Reuniunilor noastre agricole, cari vor fi rugate a stabili un program detaliat, pentru adunarea și alegerea obiectelor.

VI. Industria. În această secțiune se vor prezenta meseriile ce se practică în sinul poporului nostru (afară de industria de casă), apoi industria mare, încât există, și îndeosebi și industria minieră; și anume se vor arăta materialul ce se întrebuințează, procedurile ce se uzitează și produsele diferitelor ramuri.

Și în această privință se va cere concursul corporațiunilor și cercurilor de specialitate pentru stabilirea modalităților înzestrării secțiunii, ca să se expună numai obiecte mai de valoare, cari se vor putea transporta fără greutatea prea mari și nu vor fi supuse stricăciunii.

VII. Istoria poporului nostru, prezentată prin acte, documente, obiecte și chipuri de interes pentru istoria noastră politică, și anume atât prin cele ce se află în posesiunea „Asociațiunii“, cât și cele ce se vor pune la dispozițiune de alte corporațiuni sau de particulari.

VIII. Știința și literatura. Secțiunea va cuprinde scrieri, aparate, preparate și alte lucrări științifice ale Românilor din Ungaria, producțiunea lor literară și presa lor periodică. Pentru înzestrarea secțiunii se face apel la savanții și scriitorii români de origine din patria noastră (eventual la familiile lor), apoi la bibliotecile, la corporațiunile noastre științifice-literare și la redacțiunile gazetelor noastre.

IX. Secțiunea retrospectivă va prezenta portretele și reliquiile bărbaților nostri cari s'au distins pe teren politic, științific, literar-economic sau cultural, apoi preste tot obiectele de interes pentru istoria noastră culturală. Înzestrarea ei se va face ca și a secțiunii VII.

X. Artele frumoase (pictura, sculptura și muzica), prezentând artiștii români și lucrările lor, instrumentele de artă, și în fine instituțiunile și societățile artistice cu întocmirile lor. Materialul pentru această secțiune se va cere dela artiștii români (event. dela familiile acestora), dela societățile artistice și se va

întregi cu obiectele ce vor sosi dela alte corporațiuni sau dela particulari.

XI. Industria de artă, cu lucrări de artă decorativă, executate de artiști sau diletanți (încât nu aparțin altor secțiuni, s. ex. industriei de casă etc.). Adunarea obiectelor se va face cu ajutorul despărțămintelor „Asociațiunii“ și a comitetelor locale.

XII. Biserica ort. română din Transilvania și Ungaria, prezentând istoria ei, stările de astăzi, instituțiunile bisericesti, bisericile și odoarele lor. Pentru aranjarea secțiunii Comitetul central se va adresa la autoritățile bisericesti competente.

XIII. Biserica unită română. Această secțiune se va aranja ca și cea premergătoare.

XIV. Școalele române, prezentând date statistice despre instituțiile noastre de învățământ, primare și secundare, întocmirea și istoria lor. Datele și obiectele de expus se vor cere pentru școalele confesionale primare dela autoritățile bisericilor ce le susțin, iar pentru școalele secundare dela direcțiunile acestora.

XV. Instituțiunile noastre culturale „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“, Asociațiunea aradană și cea din Maramurăș, Societatea pentru fondul de teatru român, și celelalte societăți culturale din țară vor expune aici documentele și obiectele ce privesc istoricul lor, instituțiunile ce le susțin, publicațiunile ce le-au editat, etc.

XVI. Băncile române din țeară vor prezenta ca și la expozițiunea din Sibiu în 1905 — stările lor de astăzi, dezvoltarea și întocmirea lor, instituțiunile ce le susțin, publicațiunile lor, etc. Pentru aranjarea acestei secțiuni se va face apel la Delegațiunea Băncilor române.

În scopul de a înzestra toate aceste 16 secțiuni, împreună cu casa țărănească din Transilvania, în condițiuni cât mai multămitoare și de a prezenta în pavilionul Românilor din regatul ungar un tablou sistematic, unitar și complet al individualității noastre etnice, al stărilor noastre și al tuturor manifestațiunilor vieții naționale a poporului nostru, Comitetul central s'a înțeles cu Comisariatul general din București, ca pregătirile Românilor din Ungaria și Transilvania pentru expoziție, să se facă exclusiv numai cu intervențiunea organelor „Asociațiunii“ și că toți câți vor voi să participe la expozițiune, vor avea să se adreseze pentru informațiuni și plasarea obiectelor, fără excepțiune numai la Comitetul central în Sibiu, pentru că numai astfel va fi posibil de a face selecțiunea cuvenită între obiectele de expus și de a împiedeca expunerea unui material fără valoare și necorespunzător scopului urmărit.

„Asociațiunea“ din a sa parte va institui, prin organele ce le va exmite și cu ajutorul despărțămintelor sale, în toate centrele mai însemnate ale comitatelor locuite de Români, câte un *Comitet local*, care să organizeze și conducă lucrările pregătitoare și colectarea obiectelor.

Și până la timpul când aceste Comitete locale, în cari vor fi invitate și dame române și a căror adrese se vor publica în timpul cel mai apropiat, — își vor putea începe activitatea, publicul român din țeară se va putea orienta din cele comunicate mai sus cu privire la împărțirea și cuprinsul secțiunilor

pavilionului, și toți câți vor putea și vor voi să participe la expozițiune, vor putea începe pregătirile necesare ca să poată trimite obiectele de expus la timp potrivit și ca pavilionul nostru să poată fi pe deplin înzestrat până la deschiderea expozițiunii, de care ne desparte abia o jumătate de an.

Apelăm deci la toți prietiniile culturai poporului nostru, cari se știu încălzii pentru idealurile noastre naționale și nu se retrag nici dela muncă și jertfe pentru înaintarea intereselor noastre obștești, să se pună pe lucru, să adune ce este de adunat, să îndemne unde va fi de îndemnat, ca participarea noastră la Expozițiunea generală română din 1906, să devină o mare și deamă manifestatiune națională a Românilor din Ungaria și ca aceștia să se prezinte la marea sărbătoare a Românilor în condițiuni corespunzătoare importanței elementului nostru în sinul națiunii române.

Biroul Asociațiunii din a sa parte va îngriji ca publicul nostru să fie informat pe deplin și la timp asupra mersului lucrărilor pregătitoare, și anume și asupra modalităților în cari este a se anunța participarea la expozițiune și va avea să se facă trimiterea obiectelor. Va da anume la toți câți i-se vor adresa, informațiunile și instrucțiunile de cari vor avea trebuință.

Accentuăm încă de acum, că participarea la expozițiune trebuie anunțată biroului „Asociațiunii“ cel mult până la 1 Aprilie 1906, arătându-se în mod specific obiectele ce se vor expune (descrierea, originea, numărul, volumul și greutatea lor), ca apoi expedițiunea să se poată face conform instrucțiunilor ce se vor da din caz în caz și în conzonanță cu biletele ce vor fi trimise în dublu, doodată cu obiectele de expus.

Obiecte a căror trimitere nu se va anunța prin asemenea bilete și nu vor sosi la timpul și locul ce se va designa, vor fi refuzate, deoarece biroul nostru va putea exoperă și asigura expozanților inleznire de transport și vamă, precum și plasarea corespunzătoare a obiectelor numai în caz dacă se vor observa cu toată rigoarea instrucțiunile ce se vor stabili.

Din ședința Comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 12 Decembrie 1905.

Iosif St. Șuluțu m. p.,
prezident.

Ioan I. Lăpădatu m. p.,
notar.

Procesul băncii „Székelyegyleti Takarékpénztár“.

Precum se știe în procesul criminal al băncii falimentate „Székelyegyleti Takarékpénztár“, acuzatul principal, prezidentul-director al acestei societăți, *Ugron Gábor*, a fost judecat din partea tribunalului reg. din Székelyudvarhely pentru *delictul falimentului culpabil* la o amendă de K 3000 sau în caz de neincassabilitate

la 15 zile închisoare; pe când ceilalți acuzați au fost absolvați.

În urma apelației înaintată contra acestei sentințe, procesul a ajuns în zilele trecute din nou la pertractare înaintea *tablei reg.* din Marosvásárhely, în prezența unui public numărös, compus cu deosebire din juristi.

După rechizitorul de peste 2 oare al substitutului procurorului suprem a urmat vorbirea de apărare a avocatului lui Ugron, care a căutat a desculpa pe clientul său, afirmând, că Ugron a ridicat împrumuturi dela societatea de sub conducerea sa, conștiu fiind, că le va putea și replăti. „Anumite lucruri“ — a continuat apărătorul — li-se pot întâmpla numai unor anumiți oameni. Ceeace i-se poate întâmpla neguțătorului clandestin, care umblă anume după falimenturi frauduloase, nu li-se poate întâmpla oamenilor de tagma lui Ugron Gábor. Și aceștia se pot ruina în urma unor constelații nefericite și prin aceasta să aducă în năcaz și pe alții, dar nu pot falimenta astfel, ca ruinand pe creditorii lor, ei înșiși să scape teferi și cu buzunarele pline. Ugron nu astfel a devenit insolvent. S'a ruinat mai întâiu el însuș și numai după aceea a urmat păgubirea creditorilor. Prin urmare Ugron n'a putut avea intențiunea de a păgubi pe creditorii săi, fiindcă în cazul acesta el ar fi trebuit să voiască mai întâiu ruina sa proprie. Dar nici de neglijență nu este culpabil Ugron, pentrucă insolvența sa n'a fost provocată de crize economice, ce s'ar fi putut prevedea ori de alte cauze analoge, ci a fost o consecvență a discreditării sale meșteșugite. Pentru falimentul băncii nu Ugron este responsabil, ci aceia, cari au inscenat contra lui goana politică și în taină i-au subminat creditul. Cea mai mare nenorocire l-a ajuns în afacerea aceasta pe însuș acuzatul. Nu numai că și a perdut întreaga avere, ci a trebuit să figureze timp îndelungat ca acuzat principal într'un urit proces criminal. Este dovada de o mare putere morală a lui Ugron, că cu curaj și bărbătesc înfruntă fatalitatea, și-și continuă, fără a lăncezi, activitatea publică. *Dar pentruca aceasta mare putere, acest stălp al maghiarimii și constituționalizmului să nu se schilăvească, prima condițiune este, ca Ugron să iasă din acest proces criminal fără știrbirea integrității sale morale.* Actele procesului criminal dau substrat suficient, ca aceasta să se facă în conformitate cu legea și dreptatea“. Cere absolvarea acuzatului.

După alte trei vorbiri de apărare rostite în a treia zi de pertractare, la 20 crt. tabla reg. a pronunțat și publicat sentința, care diferă în parte de sentința tribunalului din Sz. Udvarhely. *Tabla reg. a mărit în măsură însemnată pedeapsa lui Ugron, judecându-l pentru delictul falimentului culpabil*, săvârșit prin faptul, că în calitate de prezident-director, a folosit pentru scopurile sale sub titlul de împrumut, cu voia direcțiunii, dar fără plățirea anticipativă a intereselor și fără garanție suficientă și numai pe baza asignării subdirectorilor — suma de K 217,000.72; că nu a replătit împrumutul de K 200,000 votat de direcțiune și nu s'a îngrijit de acoperire. Culpabil este Ugron și pentru aceea, că la propunerea sa institutul său a plasat sume considerabile în acții greu realizabile dela băncii din provincie și că a asignat în calitate de director prezident lui Csávolsky Lajos, fără aprobarea direcțiunii, și fără acoperire, suma de K 24,000 —; în fine și din motiv, că deși a știut, că banca este insolventă, totuș a mai primit depuneri noue. *Tabla reg. a aplicat §-ul 92 al codului penal*, fiindcă nu este dovedit, că cu ridicarea împrumutului Ugron ar fi urmărit scopul de a păgubi pe cineva;

din contră, pe baza averii sale a putut spera cu siguranță, că va fi în stare a plăti împrumutul și când l-au atacat și alți creditori, atunci deja s'a silit a asigura pretenziunea băncii. Crima falimentului fraudulos este eschisă la Ugron, iar tabla reg. l-a aflat *vinovat* pentru *delictul falimentului culpabil* și în consecuență l-a judecat la o amendă de K 8000. (va să zică i-a urcat amenda cu K 5000!) care poate fi comutată în închisoare de 6 luni.

Contra sentinței au anunțat recurs de nulitate atât apărătorul, cât și substitutul procurorului suprem.

○

Un nou sistem de economisire.

În scop de a deșteptă și promova spiritul de economisire în straturi cât mai largi ale populației — țintă, care ar trebui să o urmărească și băncile noastre în măsură mai intensivă și mai sistematic decât cum o fac astăzi — băncile din țările occidentale au început a se folosi în timpul din urmă de un nou metod, pe cât de practic, pe atât de ingenios, de așa-numitele „Casse de economii domestice“, de origine americană. Americanul O. Burus a venit adecă, încă la anul 1890, la ideea, că cel mai bun mijloc de a ține în permanentă deștept simțul de economisire este, de a așeza prin locuințele particularilor mici casse de economii, de cari aceștia să se poată folosi în orice timp și fără să fie nevoiți a alerga cu micile lor economii la cassa de păstrare. Aceste „Casse de economii“ mobile s'au popularizat foarte repede în toate locuințele și atelierile americane, încât astăzi numărul „Casselor de economii“ în folosință în Statele-Unite trece peste 3 milioane. După experiențele făcute în America sumele cruțate pe calea aceasta se urcă pro „cassă“ la 400 mărci anual, astfel că economiile realizate anual se cifrează la 1200 mil. mărci.

Din America aceste mici casse de economii s'au introdus și în Norvegia, Svedia și Danemarca și în timpul din urmă și în Austria.

Institutede de bani, cari se folosesc de aceste „Casse de economii“, pentru a propaga cu ajutorul lor spiritul de cruțare și a atrage la ele cât mai multe capitaluri străine, liberează deponenților lor și altora cari voiesc să devină deponenți, la cerere, o mică „cassă de economii“, fără cheie, *incuiată*, pentru care este a se depune într'un libel, drept garanție o anumită sumă minimală, d. ex. K 3, care se vînculează în favorul institutului. „Cassa de economii“ (pinca) liberată, îi oferă deponentului posibilitatea, de a putea cruța cu înlesnire, chiar și sumele cele mai neînsemnate, iar de altă parte este astfel întocmită, încât deponentul nu poate scoate banii din ea și sumele cruțate nu le poate folosi decât numai pentru augmentarea depunerii sale originale. Spre scopul acesta „Cassa“ se poate *descuia* numai la institut, unde conținutul ei se numără în fața prezentatorului și suma aflată se adaugă la depunerea originală, a căreia libel este a se prezenta deodată cu „Cassa“. Suma de garanție vînculată se devînculează îndată ce se restituie institutului. „Cassa de economii“ în stare folosibilă, iar pentru „Cassele“ nerestituibile se escontentează institutul din suma vînculată.

Avantagiile, ce le prezintă acest sistem de cruțare, sunt evidente. Mulți își propun a face economii și a le depune la bancă, spre care scop și adună încetul cu încetul o sumă oarecare. În interval însă se ivește o altă ocaziune a cheltui banii și buna inten-

țiune nu se realizează. Având o „Cassă de economii“ la îndemână, se pot imediat depune banii și se pot face și ulterior economii. Aci banii sunt bine grijiți, pentru că cheia se află la institut, iar „Cassa“ însăși este așa întocmită, încât banii pe nici o cale nu se pot scoate din ea.

În Danemarca se folosesc de astfel de „Casse de economii“ chiar și oamenii bogați ori bine situați, cruțând pe nesimțite „bani albi pentru zile negre“, și sunt familii, unde fiecare membru își are „Cassa“ sa proprie. Bărbați și femei cu venituri anuale fixe, muncitori și muncitoare cu simbrie săptămânală ori zilnică și-au cruțat pe calea amintită câte un mic capital de rezervă. Multe femei își adună în astfel de „Casse de economii“ banii cruțați în gospodărie, îndemnând și pe copiii lor a face asemenea cu fiecare drept cadou de sărbători câte o astfel de „Cassă de economii“, cari nicicând nu rămân nefolosite.

„Cassa“ însăși este o cutie de tinichea tare, de un exterior frumos, de circa 10 cm. lungă, 5 cm. lată și 8 cm. înaltă, provăzută pe una din laturile înguste cu o deschizătură lungăreată pentru monete, iar pe partea opusă cu o deschizătură rotundă pentru bancnote. Incuietoarea se află la fundul cutiei.

Dacă noul sistem de a îndemna pe oameni la cruțare se va valida în Austria, unde s'a pus în aplicare, decurând, la câteva bănci boheme, „Cassele de economii“ descrise se vor populariza probabil și la noi în țară, cu deosebire prin băncile mai mari, accesibile pentru inovațiuni moderne.

○

Scoala economică de repetițiune.

Planul de învățământ special.

(Continuare).

Clasa II.

Celece au să le învețe băieții și fetele în comun.

1. *Cetitul.* Piese de lectură în cari să se scoată în relief caracterul poporului maghiar și modul lui de viață. Narațiuni. Biografiile unor astfel de agricultori, cari s'au distins prin economie rațională și sirguintă, câștigându-și stimă generală și bunăstare.

2. *Geografia.* Materialul de tratat: Teritoriul Austriei (țările ei). Decliviul nordestic al Carpaților (Galiția, Bucovina). Țările din Sudeți (Silezia, Moravia și Boemia). Țările din Alpi (Austria-de-jos și Austria-de sus, Salisburgia, Carintia, Istria și regiunea austriacă dela litoralul mării). Țările dela miazăzi (Dalmatia, Hertegovina și Bosnia). Statele Europei. Cuprinsul acestora, munți, riuri ș. a.

3. *Istoria.* Materialul de propus: Ladislau IV și Rudolf de Habsburg. Ludovic-cel-mare și punctul de culminațiune a puterii regatului ungar. Ioan Huniadi și regele Matia. Cucerirea din partea Turcilor și cei mai distinși regi ungurești. Ruinarea țării. Gavril Bethlen și războiul de 30 de ani.

4. *Fizica.* Materialul de propus: Petritele din cari s'au format diferitele soiuri ale solului. Corpurile solide, fluide și gazoase. Topirea, înghețarea, evaporarea, precipitațiunile. Rouă, brumă, nouri și ploaie.

5. *Igiena.* Materialul de propus. Boala. Rolul descântecelor și superstițiilor în boale. Curgerea sângelui din nas. Arsuri. Corpuri străine în ochi, urechi, nas și în berigată. Ametirea. Inecatul. Înghețarea. Durerea de gât. Înrôșirea ochilor. Boala egipteană de ochi. Boalele lipicioase cari se pot căpăta dela

animale. Frigurile. Boalele epidemice. Colera. Oftica și apărarea contra ei.

6. *Ortografia și compozițiunile.* Scrierea de propozițiuni. Scrierea din memorie. Scrierea a diferite epistole, precum: epistole de înștiințare, procurarea de lemne ș. a. Chitanța. Obligațiunea. Atestatul.

7. *Computul* Materialul de propus: pe lângă repetarea frângerilor decimale calcularea procentului și interesului.

Băieții învață deosebit:

1. *Constituțiunea.* Materialul de propus: drepturile și datorințele civile. Obligațiunea serviciului militar. Dările, catastrul, cartea funduară, ereditatea. Testamentul. Comuna. Apartinența.

2. *Geometria.* Măsurările geometrice cele mai necesare și mai simple cari îl privesc pe agricultor: măsurarea pământurilor, calculări de suprafețe.

Fetele învață deosebit:

Ingrijirea copiilor de față. Materialul de propus: Imbrăcămintea copiilor de față. Legănatul. Eșirea dinților. Scăldatul. Ingrijirea capului și a pelei. Purtarea în brațe a copiilor. Leagănul. Hrana suplimentară a copilului de față.

Ingrijirea și nutrirea copilului în anul al doilea al vieții. Hrana. Imbrăcămintea.

Boalele lipicioase ale copiilor: vărsatul, pojarul, scarlatina, inflamațiunile de grumazi, tusa măgărească. Influența, tifosul.

Clasa III.

Ce trebuie să învețe atât băieții cât și fetele.

1. *Cetirea.* Piese pentru nobilitarea moralității. Biografiile acelor indivizi distinși, cari au promovat pe terenul economic binele public, precum: palatinul Iosif, Conte George Festetich, Samuil Tessedik, Samuil Diószeghy, contele Kuun Kocsárd ș. a.

2. *Geografia.* Cele patru părți ale lumii, cu deosebită considerațiune la aceea, că ele, în ce privește produsele lor, în ce raport stau față de Ungaria.

3. *Istoria.* Materialul de propus: Maria Terezia și inovațiunile economice, Francisc I. și revoluțiunea franceză, contele Stefan Szécsenyi, Ludovic Kossuth, inovațiuni economice, liberarea iobagilor și legile din 1848. Francisc Deák și pactul dela anul 1867.

4. *Fizica.* Materialul de propus: părțile constitutive ale gunoiiului. Incălzirea pământului. Curente aerului, vânturile. Mașina de vapor. Electricitatea și fulgerul.

5. *Ortografia și compozițiunile.* Extrase, amplificări, descrieri. Scrieri de epistole. Mandatele poștale. Anunțurile. Obligațiunea. Contractul.

6. *Computul.* Repetarea celor învățate până acum. Contabilitatea economică simplă. Insoțirile.

Băieții învață deosebit:

1. *Constituțiunea.* Administrația, guvernarea independentă a orașelor și comitatelor. Ministeriul. Judecătoria administrativă. Matriculele de stat.

2. *Geometria.* Măsurarea suprafeței și volumului cubic ale celor mai obicinuite corpuri. Cubul. Prisma. Cilindrul.

3. *Cunoștința legilor.* Cunoștința părților principale ale legii cambiului și de comerț.

Obiectele economice la băieți.

Clasa I.

1. *Despre sol.* În clasa I. punctul de plecare a cunoștințelor economice — oricare ram economic s'ar

propune în școala economică de repetițiune — atât la băieți cât și la fete deopotrivă este știința despre sol.

Știința despre sol trebuie să se propună din punctele de vedere fixate în specificarea de mai jos.

Originea solului. Solul superior și inferior. Părțile constitutive, proprietățile solului. Influența aerului, umezelii, căldurii și luminii asupra solului. Clima. Solul după părțile sale constitutive principale. (Sol năsipos, petros, de cărămizi, lutos ș. a.) Distribuirea moșiei. (Spargerea pășunilor și livezilor, legarea năsipurilor sburătoare, scurgerea apei, drenarea, lăzuirea și nivelarea. Ingrășarea solului.

După terminarea acestui obiect comun, învățătorul trece la acea parte a economiei, ce școala o îmbrăcișează conform impregiurărilor regionale.

2. *Cultura pământului și cultura plantelor.* Rechișitele pentru cultura pământului trebuie să se arete în natură. Indeosebi trebuie să se releveze însemnătatea ingrășerii pământului. La locuri potrivite să se facă cu elevii groapă de gunoiu, ca ei să se exercite cu privire la forma, dimensiunile și împărțirea aceleia.

Sulfatarea (vâruierea) semânței trebuie arătată și pe cale practică. Gradul de coacere a diferitelor soiuri de bucate (stadiul lăptos, ca ciara și deplin copt, etc.), trebuie arătate la spice.

Materialul de tratat:

Necețitatea lucrării pământului și mijloacele aceleia. Plugul și părțile lui; diferitele pluguri. Aratul (arătura oablă sau plană, adunatul la mijloc și arătura în spinări). Grăpatul și înfănarea (pospăirea). Gunoierea. (Materialul pentru gunoiu, groapa de gunoiu și manipularea acesteia). Mustul de gunoiu. Gunoiul artificial. Sămănatul și pregătirea semânței. Timpul sămănatului. Felurile soiuri de sămănat. Sădirea plantelor. Ingrijirea sămănaturilor (grăpatul de primăvara, stărpirea buruienilor, săpatul). Păstrarea produselor. Căratul și păstrarea produselor în grăunțe. Păstrarea plantelor de nutreț. Înăcrirea nutrețului. Culegerea și păstrarea plantelor tuberculoase și rădăcinoase. Producerea sămăntei. Păstrarea sămăntei și pregătirea ei pentru piață.

3. *Cultura animalelor* este a se trata în general.

Materialul de tratat:

Ce fel de animale să țină agricultorul. Alegerea animalelor de prăsilă. Impărechierea. Rasele. Perpetuarea lor. Incrucșarea. Lăpădarea. Nutrirea. Pășuni (de livezi, de pădure, mocirloase și băltoase). Proportia numărului animalelor cu pășunea. Intrebuințarea nutrețului (verde și uscat). Nutrețul tocat, orzul, ovăsal. Nutrețul din plantele tuberculoase Lăturile. Cât trebuie să se dea din singuraticile soiuri de nutreț în proporția greutateii animalului. Ingrijirea animalelor.

(Va urma.)

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 29 Decemvrie 1905.

După sărbători, în cursul cărora afacerile au pauzat pe toată linia, în piața internă de bani a început o pulzație mai vie, devenind mai intenzivă în special cererea de bani, ceea ce își află de altcum explicarea și în apropierea lui ultimo, când conform experienței se ridică totdeauna mari pretențiuni față de piața de bani. Cel mai ieftin isvor de bani continuă

a rămâne Banca Austro-Ungară; discountul privat a fost în ultimele zile în Budapesta 5%, iar în Viena $4\frac{5}{8}\%$.

Ultima situație, dela 23 Decembrie a. c., a Băncii Austro-Ungară prezintă următoarele date: Imprumuturi K 23·2 mil. din cari portofoliul de cambii K 17·4 mil. și Lombard K 5·7 mil. Circulațiunea de bancnote a crescut la K 24·4 mil. și s'a redus rezerva de bancnote libere de dare la K 25·5 mil. După anul nou se așteaptă o ameliorare a situației.

În piețele externe de bani scumpetea banilor se menține aproape nealterată; în Berlin discountul privat variază între $5\frac{3}{8}\%$ — $5\frac{1}{2}\%$, iar pro ultimo s'au oferit bani cu $7-7\frac{1}{4}\%$. În Londra discountul privat este $4\frac{1}{8}\%$ și șvonurile despre o nouă urcare cu $\frac{1}{2}\%$ (la $4\frac{1}{2}\%$) a etalonului oficial se mențin. Parisul notează 3%.

LEGISLAȚIUNE.

Proiect de lege asupra societăților cu responsabilitate limitată. Este o veche și legitimă dorință a cercurilor industriale și comerciale din țară, de a se introduce și la noi așa numitele societăți cu responsabilitate limitată, introduse deja de mai mult timp, cu bun succes, în Germania și pe cale de a se încetățeni chiar acum și în Austria.

Fără a aștepta în direcția aceasta lucrările preparative ale guvernului, asociația „Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége” („Asociația regnicolară a fabricanților ungari”) publică acum un voluminos proiect de lege (119 §§.) asupra societăților cu responsabilitate limitată, care după ce va fi dezbătut în sinul numitei societăți se va înainta guvernului, spre a lua fără amânare măsurile legislative de lipsă pentru introducerea acestei nouă forme de întreprindere economică societară.

Societățile cu responsabilitate limitată în urma întocmirii lor vor contribui în măsură însemnată la dezvoltarea industriei și comerțului indigene. Acolo adevărat, unde cineva din cauza extenziunii și prospecțiilor unei afaceri, nu voiește să se angajeze la o întreprindere cu responsabilitate nelimitată, planul se va putea realiza foarte ușor cu ajutorul noii forme de întreprindere societară. Adeseori s'a întâmplat și aceea că o întreprindere în urma extinderii sale neînsemnate nu s'a putut fondă ca societate pe acții și astfel s'a abstat cu totul dela fondarea ei. Acum se vor putea fondă și astfel de întreprinderi. Forma societăților pe acții, fiind gestiunea acestora obligată la o prea mare publicitate, nu este totdeauna corespunzătoare și așa va putea fi cu înlesnire înlocuită prin societatea cu responsabilitate limitată. La întreprinderi mari moartea șefului adeseori a provocat lichidarea întreprinderii eventual transformarea ei în societate pe acții, cu deosebire unde au trebuit satisfăcuți mulți erezi. Toate chestiunile acestea vor putea fi rezolvate în viitor mult mai bine și mai avantajos prin societățile cu responsabilitate limitată. Când o întreprindere oarecare este legată de timp mai scurt ori s'a fondat pentru exploatarea unui anumit drept, valid numai un timp anumit, d. ex. a unei patente, cea mai potrivită formă de întreprindere societară este societatea cu responsabilitate limitată, căreia specialiștii îi profetesc un mare viitor. În Germania s'au fondat dela 1892, intrarea în vigoare a legii referitoare la societățile cu responsabilitate limitată, rotund 7000 de astfel de societăți, cu capital societară de peste $3\frac{1}{2}$ miliarde mărci.

Conziderând marile avantagii, ce le prezintă numitele societăți, ar fi de dorit, ca proiectul din chestiune să devină cât de curând lege. †

CRONICA.

Asociația asiguraților la societățile de asigurare americane. În Budapesta s'a fondat de curând, după modele din alte țări, o asociație, al căreia scop este: *ocrotirea intereselor asiguraților la societățile de asigurare americane*, la cari, precum se știe, s'au constatat în timpul din urmă mai multe iregularități și incorectități. Noua asociație are chemarea de a urmări cu atențiune toate fazele cercetării în curgere față de societățile compromise și în caz de lipsă a solicită chiar și intervențiunea guvernului, ca ceice au contractat asigurări la societățile străine să nu se păgubească.

În legătură cu aceasta este de relevat, că Armstrong, președintele comisiunii exmise pentru revizuirea gestiunii societăților de asigurare din America, a adresat publicului american un circular, în care îl avertizează să nu-și sisteze (storneze) asigurările contractate mai de mult, ci să aștepte în liniște dispozițiile legale, ce se vor lua după terminarea reviziunii, și prin cari drepturile asiguraților vor fi mai bine ocrotite decât până acum.

„**Proporția moșiilor la popoarele ardene**” este titlul unei conferențe recente a lui Barabás Endre, profesor la preparandia de stat din Cluj, ținută în zilele trecute în Budapesta la societatea „Magyar Közgazdasági Társaság”. Precum anunță zărele maghiare din capitală, conferențiarul a spus lucruri triste asupra situației Maghiarilor ardeleni. Dela celebrul proces al Memorandului încoace, sistemul de luptă al Românilor contra elementului maghiar — se zice — s'a schimbat radical, iar schimbarea a provocat-o tocmai conducătorii Românilor cu sentimente maghiare, prin atacurile lor vehemente și succese contra ligii. (!) *România se organizează, fără șgomot, pe terenul social și economic.* Iși concentrează toate puterile spre a face pe Români culti și bogați și a creă classa proprietarilor de mijloc români. Barabás — se spune — ar fi dovedit cu cifre, că nizuințele Românilor în direcția amintită azi nu mai este vis, căci deja 22% ale moșiilor de mijloc de peste 100 jugere din Ardeal se află în mâni românești, iar dintre moșiile mari de peste 1000 jugere 7%. Față de aceasta situația Maghiarilor iești între Români ar fi înspăimântătoare. Asupra unei economii din comunele maghiare răspândite în cele 19 cercuri ale Ardealului, cad relativ mult mai puține capete de vite și mult mai puțin pământ arător, decât asupra singuraticelor economii din comunele românești din împrejurime. Români au raportat pe terenul economic într'un deceniu succese mult mai mari față de elementul maghiar, decât a raportat acesta într'un jumătate de secol.

Vom căuta a ne procură conferența dlui Barabás, când ne vom ocupa cu ea poate mai detaliat.

Urcarea taxelor poștale. Pentru a putea satisface mai cu înlesnire repetițele solicitări ale funcționarilor și impiegaților poștali din Austria, cari de ani de zile tot cer îmbunătățirea stării lor materiale, guvernul austriac proiectează urcarea parțială a taxelor poștale și anume, în circulațiunea internă, la scrisorile simple, până la greutatea de 20 grame la

12 fil. și dela 20 grame în sus la 24 fil.; iar la cărțile postale ilustrate la 6 fil. Precum se anunță, după introducerea acestei reforme, guvernul ungar încă ar urca în mod corăspunzător taxa scrisorilor simple și a cărților postale ilustrate.

APEL.

Inițiativa luată de „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“, de a pune obiceiul *felicitărilor de Anul-Nou* în serviciul culturii noastre naționale, întimpinând consimțământul general al publicului român, venim acum, în presara unei nouă aniversări, a adresa către toți iubitorii culturii poporului român din această țară, un călduros apel, ca să participe și de astădată la răscumpărarea felicitărilor de Anul-Nou în favorul *Muzeului istoric și etnografic al Românilor din regatul ungar*.

Consemnarea răscumpărărilor de felicitări se va publica și în anul acesta atât în ziare, cât și în o mică edițiune ocazională, care pe ziua Anului-Nou se va trimite tuturor acelor, cari vor contribui sub acest titlu la fondul Muzeului.

Prin aceasta vom conserva pe deplin părțile frumoase ale obiceiului felicitărilor de Anul-Nou, întâlnindu-ne și unindu-ne cu toții cu ocaziunea noiei aniversări la un act de nobilă însufletire pentru înaintarea culturală a neamului nostru.

Fiind terminat și inaugurat splendidul palat al Muzeului istoric și etnografic ridicat de „Asociațiunea“ noastră în Sibiu, și având acum a-l inzeștră în mod demn și corespunzător frumoasei sale mențiuni, — sperăm că apelul nostru va fi întâmpinat de astădată în toate cercurile preocupate de înaintarea culturală a poporului nostru, cu bunăvoință și însufletire doindă, ca și pe această cale să se dea „Asociațiunii“ noastre posibilitatea de a realiza în condițiuni cât mai demne o veche dorință a obștei românești.

Sibiu, 28 Decembrie 1905.

Comitetul central

al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“.

SUMAR.

Expozițiunea generală română din 1906. — Procesul băncii „Székelyegyleti Takarékpénztár“. — Un nou sistem de economisire. — Școala economică de repetițiune. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Legislațiune*: Proiect de lege asupra societăților cu responsabilitate limitată. — *Cronică*: Asociația asiguraților la societățile de asigurare americane, „Proportia moșilor la popoarele ardelenne“, Urcarea taxelor postale.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 27 Decembrie 1905.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.	v cor	p. 100 k
4	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov.,	99-70	100—
4-2	„ „ arg. Febr. Aug.	99-70	100-30
5	Losuri din 1860 à fl. 500— „ 20% dare	159-45	159-50
5	„ „ 1860 à fl. 100— „ 20% „	190-75	192—
—	„ „ 1864 à fl. 100— „	291—	294—
	Datoria publică austriacă.		
1	Renta austr. aur., scut. de dare	117-50	117-65
4	„ „ Cor.	99-75	100—
3 1/2	„ „ de invest.	90-75	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur., „ „ scut. de dare	114—	114—
4	„ „ Cor.	95-30	95-70
3 1/2	„ „ „ „ „ „ „ „	86-35	86-70
3	Impr. ung. cu premii à 100 fl. „ „ „	215-75	216-50
4	„ „ p. regul. Tisei . . . . . sc. de dare	161—	162-50
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slav. „ „ „	101-65	102—
3	Impr. p. regul. Porților de fier „ „ „	79-75	80-50
4	Oblig. rurale croato-slavone „ „ „	97—	97-50
4	„ „ ungare „ „ „	96-75	97-50
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dumării, à 100 fl.	267-50	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	97—	97-50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	103-35	—
4 1/2	„ „ „ „ „ Budapesta	95-40	95—
2	„ „ „ „ sêrbesti à 100 fr.	109—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	145-30	—
—	Impr. bulgar 1889	119-40	119—
	Serisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	100-25	—
3	„ „ „ „ cu premii, 1880	300—	—
4	Banca austro-ungară 50 ani	101-35	—
4	„ „ „ 50 ani	—	101-40
4 1/2	Banca comer. ung. Pesta	100-20	101—
4	„ „ „ „ „ „ „ „	98-50	98-25
4 1/2	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	107-20	107-25
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 1/2 ani	99-70	101—
4	„ „ „ I Casse de păstr. patriot., Pesta	98—	98-50
4	Inst. de credit fonciar ungar	99—	99-25
3 1/2	„ „ „ „ „ „ „ „	99—	89-70
4 1/2	Banca ipotecară ungară	100-0	101—
4	„ „ „ „ „ „ „ „	100-50	98-25
4	„ „ „ „ „ „ „ „	265—	130—
4 0/10	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani	—	98-75
5	„ „ „ „ „ „ „ „	—	101-50
4 1/2	„ „ „ „ „ „ „ „	—	101-50
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	102-50
5	„ „ „ „ „ „ „ „	—	103-50
4 1/2	„ „ „ „ „ „ „ „	—	102—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101—
4	„ „ „ „ „ „ „ „	—	98-50
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5—	26-25	26—
	Credit, à fl. 100—	485—	485—
	Clary, à fl. 40— v. c.	156—	—
	Buda, à fl. 40—	175—	175—
	Pálffy, à fl. 40—	183—	189—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	53-50	55—
	„ „ ungară, à fl. 5—	33-50	33-50
	Rudolf, à fl. 10—	64—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	216—	—
	Salzburg, à fl. 20—	78—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	536—	—
	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	11-50
	„Jó sziv“, à K. 4—	—	12—
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-38	11-43
	„ c. reg.	11-36	11-33
	Napoleon'or (20 frei sau 8 fl. aur)	19-18	19-20
	20 Marce germ. aur	23-57	23-58
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2-53 1/2
	Bilete germ. 100 M.	117-92	118-05
	„ franc. 100 Fr.	—	96—
	„ ital. 100 Lire	95-90	96—
	Ruble, bilete, 100	253—	—
	Lei românești, 100	—	94-85

Singurul calendar portativ românesc.

Micul Calendar pe anul 1906.

Pe lângă partea calendaristică, literară și foi pentru notițe cuprindând sub titlul „Avntul nostru“ informațiuni și date exacte asupra tuturor instituțiilor noastre, ca biserici, școale, reuniuni de tot soiul, *societăți financiare* (102 bănci românești cu anul înființării, capitalul societar vărsat, rezervele, profitul net, pe 1904, și dividendul în %), ș. a. Prețul unui exemplar legat în pânză, cu creion 70 fileri, legat simplu 40 fileri, plus porto postal 6 fil. A se procura dela autor: Ioan Apolzan, tipograf, Sibiu (Nagyszeben). Nr. 80 (3-4)

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.
prof. de științe comerc.

Se poate comanda dela administrația »Re-
vistei Economice«, cu prețul de 1
coroană.

Drepturile, datorințele și răspunderea

membriilor din direcțiune

și

Drepturile, datorințele și răspunderea

comitetului de supraveghiere

de

Alfred Kormos,
directorul revistei »Magyar Pénzügy«

traduceri autorizate de

Constantin Popp,
funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. »Albina«.

Se pot comanda la traducător în Sibiu sau la Librăria arhidiecezană din Sibiu, cea dintâi cu prețul de K 3.—, iar cea din urmă cu prețul de K 1.50.

În editura Delegațiunii Băncilor Române
au apărut:

Problemele Reformei Băncilor,

de Dr. C. Diaconovich.

Prețul: broș. K 1.—, leg. K 1.50.

Anuarul Băncilor Române

Pe anii

1900 — 1901 — 1902 — 1903 — 1904 — 1905 — 1906.

Prețul: câte K 3.—.

Se comandă la Administrația »Re-
vistei Economice« în Sibiu (Nagyszeben).

Au apărut

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE“

Nr. 1.

Studii de contabilitate

(principiile fundamentale ale contabili-
tății în partidă dublă)

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerc.

Nr. 2.

Băncile Române

din
Transilvania și Ungaria

de

Constantin Popp,
funcționar la Centrala »Albinei«, Sibiu.

Nr. 3 și 4.

Efectele publice

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerc.

Se pot procura dela Administrația »Revistei Econo-
mice«, cele dintâi à 50 fl. cea din urmă K 1.

Medalia de aur dela Expoziția științifică din București, 1903.

Enciclopedia Română

publicată cu înțelegerea și sub auspiciile

ASOCIAȚIUNII

pentru

literatură română și cultură populară română

de

Dr. C. Diaconovich.

Cu numeroase ilustrații și hărți.

3160 pag. 8° mare — 37.622 articole

3 tomuri
legate luxos
K 80.—

33 fasc.
broșurate
K 70.—

Editura și tiparul
1904
W. Krafft, Sibiu.

Se comandă la
Biroul »Asociațiunii« Sibiu, str. Morii Nr. 6.

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar

publicat din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, „Ardeleana“, „Auraria“, „Beregsana“, „Berzovia“, „Bihoreana“, „Bistrițana“, „Bocșana“, „Brădetul“, „Cassa de păstrare“
Miercurea, „Cassa de păstrare“ Seliște, „Chioreana“, „Cordiana“, „Corvineana“, „Crișana“, „Detunata“, „Doina“, „Economia“
Cohalm, „Economul“, „Făgeșana“, „Fortuna“, „Furnica“, „Grănișterul“, „Hașegana“, „Hondoleana“, „Hunedoara“, „Iulia“, „Lăpovana“,
„Lugoșana“, „Luceafărul“, „Mercur“, „Mielul“, „Munteana“, „Mureșana“, „Mureșanul“, „Nădlăcana“, „Nera“, „Olteana“, „Oraviceana“,
„Patria“, „Plugarul“, „Poporul“, „Racoșana“, „Sătmăreana“, „Sebeșana“, „Selăgeana“, „Sentinela“, „Silvania“, „Someșana“, „Steaua“,
„Timișana“, „Ulpiana“, „Unirea“, „Victoria“, „Vlădeasa“, „Zărândeana“ și „Zlăgheana“.

Director:

Dr. Corneliu Diaconovich,
Secretarul Delegațiunii Băncilor Române.

Anul VII.

1905.

SIBIIU,
TIPARUL TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE.
1905.

S u m a r .

	Pagina.
Băncile noastre.	
Adunările generale	37, 45, 58, 70, 83, 99, 115, 121, 132
Băncile noastre pacoste (?)	226
Băncile române (o apreciere onestă a activității băncilor noastre)	325
Băncile române din Transilvania și Ungaria	181, 189, 198, 205
Bilanțul general al băncilor române pe 1904	229, 237
Calumnii	279
Conferența Băncilor noastre	245, 254, 261, 269, 277, 285, 286, 293, 302, 309
Depozitele spre fructificare la „Albina“ (1873—1904)	231
Dividenda băncilor noastre	146, 170, 179
Două probleme pentru băncile noastre	41, 53
După adunările generale	141
Expoziția Băncilor	93, 117, 214, 317
În presara adunărilor generale	17
La chestiunea penziunilor pentru funcționarii Băncilor române	286
La situațiune	431
O paralelă („Asociațiunea băncilor române“ și „Asociațiunea regn. a institutelor de bani ungare“)	399, 407, 415
Un apel (în cauza ajutorării poporului din partea băncilor)	33
Agricola, Ecica-română	193
Agricola (Lugoj)	44, 129, 250
Albina	23, 80, 85, 92, 125, 128, 244, 260, 208, 348, 395
Ardeleana	136, 377, 428
Arieșana	80, 163, 193
Armonia	170
Asociațiunea de economii și ajutor în Ghiroc	81, 186
Auraria	120, 123, 154
Avrigeana	81
Bănățana, Caransebeș	36
Bănățana, Bucovaț	36, 120
Banca populară	28, 120
Beregsana	56, 64, 170
Berzovia	129, 163
Bihoreana	51, 56, 120
Bistrițana	29, 60, 61, 69, 136
Bocșana	69, 74, 129
Brădetul	101, 104, 111, 162
Cârțișoreana, Cârțișoara	353
Casa de împrumut ca însoțire în Bicaz	194
Casa de păstrare în Mercurea	111, 116, 176, 204, 234, 243, 250, 414, 421, 422, 430
Casa de păstrare (Reuniune) în Săliște	30, 33, 96, 105, 108, 145

	Pagina.
Casa de păstrare societate pe acții în Sasca-montană	37, 40, 47, 186
Ciacovana	69, 74, 76, 283, 291
Chiorana	96, 102, 145, 276, 437, 444
Comuna, Cavăran	56
Codreana, Băsești	242, 259, 274, 275, 283
Concordia, Uzdin	112, 137
Concordia, Lugoj	234
Cordiana	37, 69
Coroana, Bistrița	96, 137
Corona, Timișoara-Elisabetin	81
Corvineana	44, 96
Creditul	69, 73, 76, 186
Crișana	129
Cugiereana	28, 176
Dacia	120
Detunata	86, 96, 101, 137, 242
Doina	49, 56
Dunăreana	97, 129
Economia, Cohalm	45, 57, 177, 211
Economia, Lugoj	177
Economul	112, 137, 337, 353, 365, 395, 403, 412, 416, 423, 428
Făgețana	154
Fortuna	45, 89, 97, 137, 187, 369
Furnica	100, 112, 120, 170
Greviceana	154
Grănițerul	63, 97, 130
Geogeană, Geoagiu	171, 211
Hațegana	97, 103, 186
Hondoleana	113, 177
Hunedoara	130, 146
Iulia	81, 133
Jiana	121, 177, 444
Ligediana	130
Lipovana	97, 234
Luceafărul	28, 31, 138, 194
Lugojana	69, 75
Mercur	69, 307, 315, 361
Mielul	113, 138
Monoreana	130
Munteana	413
Mureșana	98, 101, 104
Murășanul	98, 115, 138, 194, 212
Nădlăcana	113, 138, 194
Nera	45, 130
Olteana	57, 63, 162, 211, 234, 438
Oraviciana	70, 72, 146
Pădureana	131, 274
Panciovana	395, 397, 403
Parsimonia	114
Păstorul	57, 177
Patria	21, 32, 81, 163
Plugariul	45, 114, 146
Poporul	81, 177, 339
Porumbăceana	82, 89, 90, 138

	Pagina.
Racoțana	29, 31, 32, 292, 395
Racoțana filială în Mediaș	250
Reuniunea de împrumut și păstrare în Ilva mare	170, 186
Riureana	82, 170, 178
Săceleana, Cernat	170
Săcana	70, 178
Sătmăreana	37, 39, 82, 163
Schinteia	29, 98, 131
Sebeșana, Sebeș	50, 82, 87, 88, 139
Sebeșana, Caransebeș	98, 139, 234, 299, 369, 371, 378
Sălăgiana	70, 73, 74, 139, 179, 195, 413, 446
Sentinela	23, 30, 38, 47, 52, 57, 131, 274, 423, 430, 444, 446
Șercăiana	170
Silvania	82, 91, 163, 397, 406
Șoimul, Vașcău	226
Șoimușana	29, 121
Someșana	83, 114
Speranța	83, 178
Steaua	50, 57, 139
Țibleșana	29, 83, 170, 194, 243, 292
Timișana	48, 58, 114, 132, 244, 338, 355, 361
Târnăveana	58
Turnu-Roșu	131, 186
Ulpiana	45, 114
Unirea	121, 179
Venețiana	58, 178
Victoria	86, 98, 109, 114, 146, 147, 194
Vlădeasa	121, 124, 146, 369
Voileana	37, 178
Zărândeana	47, 58, 62, 131, 300
Zlăgneana	83, 85, 90, 139

Economie politică. Chestiuni financiare.

Abundența de bani și sporirea institutelor de bani	233
Amanetarea „Maestrului“	388
Anul economic 1904	35
Asigurarea creditelor	135
Augmentări de capitaluri	4
Banca Austro-Ungară	5, 22, 54, 149, 194, 226, 242.
„Bancherii“ din America	255
Băncile americane	217
Băncile ipotecare germane	322
Bancnote false à K 20—	122, 338, 346, 378, 436
Bancnote nouă à K 10—	22, 71
Bursa și afacerile de arbitraj	55, 67
Bursa și speculațiunile	78, 110, 118, 126, 134

	Pagina.	Pagina.	Pagina.	
Cambii de comisiune	19	Plata prin cecuri de ale „Cassei de păstrare poștale“	247	
Cambiile financiare	11	Politica de discount a Băncii Austro-Ungare	432	
Capitalismul modern	318	Procentele de discount	2	
Cassele de economie în Europa	323	Procentul oficial și procentul privat al băncilor de emisiune	258	
Cassele „Safes-deposits“	297	Producțiunea aurului în 1905	68, 369	
Chestiunea creditului la Maghiarii ardeleni	367	Proprietatea mică în Ungaria	440	
Chestiunea reducerii sarcinilor hipotecare	392	Proteste la bancă la Banca anstroungară	22	
Circulațiunea monetelor de aur	119	„Public accountant“ în Anglia	408	
Codul penal și controlul	311	Reforma protestului cambial	163	
Conversiunea rentei române 5%	161, 191, 319	Reprivire asupra situațiunii financiare a anului trecut	9	
Controlul permanent și uniform la institutelor de bani	338	Retragerea notelor de stat din circulațiune	444	
Creditul productiv	342	Revizorii băncilor	77	
Cursul de valoare	3, 10, 18	Revizuirea oficială a gestiunii institutelor de credit	391	
Datoria flotantă	346	Sarcinile hipotecare în Ungaria	157, 401	
Datoria flotantă comună de stat	56, 155	Situațiunea hipotecară:		
Datoria flotantă de stat	259, 298, 369	4, 14, 21, 28, 36, 44, 56, 63, 79, 95, 111, 119, 127, 136, 145, 154, 161, 170, 176, 185, 193, 203, 211, 218, 226, 231, 242, 249, 258, 265, 273, 282, 288, 297, 304, 314, 321, 330, 337, 346, 353, 361, 369, 377, 389, 395, 403, 412, 421, 428, [436, 443, 451]		
Desvoltarea depozitelor spre fructificare	12	Situațiunea tezaurului public român la 31 Oct. 1904	14	
Efectele publice	133, 150, 153, 166, 174, [192, 202, 210, 216, 223]	Starea monetelor de schimb	171	
Emigrațiunea în Statele-Unite	298	Statutele fondului de penziune	161	
Emisiunea de acțiuni nouă și darea de circulațiune a efectelor	167	Tezaurul public ungar	262, 337	
Emisiuni nouă în 1905	153	Un incident penibil	65	
Esccontentarea funcționarului infidel	144	Un nou sistem de economisire	450	
Etalonul băncii imperiale germane	22	Urcarea procentului de discount la băncile de emisiune	26, 334	
Etalonul băncilor de emisiune și piața internă	263	Votul membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere	43	
Etalonul de discount	191, 201, 208, 215			
Etalonul în luna Septembrie	350			
Etalonul oficial al băncilor de emisiune	22, 183			
Expozițiunea „Asociațiunii“	200, 207, 215, [223, 229, 262, 297, 311]			
Expozițiunea generală română din 1906 în București	240, 322, 333, 447			
Finanțele Ungariei	444			
Fondări nouă și schimbări de capital în sem. I 1905	288			
Imprumuturile cambiale și replătirea lor	25			
Independența financiară a Ungariei	168			
Institutele de economii și dezvoltarea simțului de economie printre populațiune	374			
Jurnalistică	264			
La aniversare	1			
La chestiunea etalonului de discount	358			
Lucrările congresului Băncilor populare din România	256			
Monetizare	274			
Monete nouă în România	441			
Monetizare și circulațiunea monetelor	378			
Noi și chestiunile social-economice	20			
O lămurire	126			
Ordinațiune circulară cu privire la falsificarea bancnotelor à K 50—	413			
Organizațiunea creditului de discount	246			
Organizațiunea finanțelor private	349, 361			
Pașapoartele și emigrarea	306			
Perfecțiunea funcționarilor de bancă în cunoștințele de specialitate	270			
		Macovișteana, soc. comercială, a încetat	163	
		O nouă reformă la „Cassa de păstrare poștală“	331	
		Országos Gazdasági Bank	4	
		Regulamentul revizorilor „Asociațiunii regnic. a institutelor de bani ungare“	381	
		Reuniunea regn. a funcționarilor institutelor de bani din provincie	4	
		Revizor general pentru Insoțirile de credit „Raiffeisen“	194	
		Societăți sâtești de producție și consumație în România	5	
		„Székelyegyleti első takarékpénztár“	66, 274, 322, 334, 344, 353, 357, 449	
		„Transilvania“ Sibiu	163	
		Verendineana, soc. comercială	29, 163	
		Legislațiune.		
		Legislațiunea comercială și de credit în 1904	68	
		Proiect de lege asupra societăților cu răspundabilitate limitată	452	
		Proiectul de lege asupra circulațiunii cecurilor	233	
		Proiectul de lege austriac despre cec	419	
		Reforma legii conversionale	230	
		Reforma școalelor comerciale	221	
		Noul proiect de lege pentru organizarea pomăritului	44	
		Jurisdicțiune.		
		Alterarea textului cambiei	412	
		Amanetarea poliței de asigurare asupra vieții	28	
		Amovarea directorului executiv	412	
		Atacarea deciziunilor adunării generale	176	
		Când subversează cazul usurpării unei firme?	337	
		Capitalizarea poliței de asigurare	288	
		Cine plătește timbrul de chitanță?	331	
		Competința declarațiunilor de extabulare parțială	169	
		Conducătorul de afaceri	273	
		Contribuțiunea întreprinderilor și societăților obligate la dare de seamă publică	169	
		Datarea cambiei	361	
		Dreptul de păcă contra membrilor direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere	248	
		Dreptul cambial	119	
		Dreptul comercial	119	
		Dreptul concursual	119	
		Esșirea membrilor din Asociațiune	248	
		Favorurile legii la conversiuni	27	
		Firma ca persoană morală	231	
		Firma societății pe acțiuni	231	
		Funcționarul indiscret	288	
		Incassarea ratelor de acțiuni prin proces	273	
		Inmanuarea decizului sumar prin poștă	145	
		Inmanuarea mandatelor de plată referitoare la competențe în ex-lex	376	
		„Agricola, însoțire economică de magazin și anticipații în Hunedoara“	68, 268, 273	
		„Asociațiunea regnic. a institutelor de bani ungare“	378, 389	
		Asociațiunile din Ungaria	84	
		„Banca de colonizare și parcelare“	4, 22, [173]	
		„Banca de colonizare și parcelare“ și băncile noastre	165	
		Băncile germane în a. 1904	289	
		Cassa de păstrare poștală ungară în 1904	234, 263	
		Cecuri cumulative la „Cassa de păstrare poștală“	128	
		„Ceres“ soc. comercială, Satu-nou	347	
		„Concordia“, societ. comercială, Sibiu	377, 436,	
		„Consum“, societate comercială, Blaj	298	
		„Industria“, institut industrial-economic și de credit, Deva	170, 337	
		Insoțirile de credit sâtești rom. sistem Raiffeisen în comitatul Sibiuului	5	
		„Minerva“ inst. tipografic, Orăștie	163	

	Pagina.
Intabularea sarcinilor erariale in ex-lex	428
Intrebuintarea sumei cambiale din partea posesorului cambial	249
Jurisconsultul ca membru al direcțiunii	154
Mandatele de plată și Ex-lex-ul	331
Nimicirea certificatului industrial	361
Obligată este societatea de asigurare a provocă pe asigurat la plățirea premiei	136
O deciziune principială, Filialele societăților din străinătate	111
Pedeapsa membrilor comitetului de supraveghiare	412
Pedepsele membrilor direcțiunii	242
Plata cambiei	248
Plata depozitelor spre fructificare vinculata	412
Plata prin cassa de păstrare poștală	161
Plenipotențele pentru adunarea generală sunt scutite de timbru	145
Pot fi funcționarii județiani membri in direcțiune?	153
Prenotarea pe baza unui extras de registru	154
Prescripțiunea depozitelor spre fructificare	428
Protestarea cambiei cu mai mulți trasați	248
Protestul cambial	4, 353
Protestul cambiei domiciliata	28
Publicarea anunțurilor societăților pe acțiuni	36
Publicitatea conspectului acționarilor și debitorilor	376
Remunerăția prezidentului	127
Replătirea împrumuturilor pe amortizare înainte de termin	169
Reprezentarea societății colective	273
Resilierea contractului	412
Responsabilitatea funcționarului de telegraf pentru erorile din telegramă	145
Responsabilitatea membrilor direcțiunii	273
Salarul secuestrat	376
Secuestrarea poliței de asigurare	176
Subscrierea cambiei din partea celor ce nu știu serie	297
Terminul adunării generale	161
Terminul de plată	28
Transcrierea acțiunilor	421
Transformarea Asociațiunii în Societate pe acțiuni	79
Trasatul și remitentul cambial	249
Trecerea efectelor fără curs in bilanț	79
Trecerea pretenziunilor dubioase in bilanț	79
Umplerea cambiei contra stipulațiunii	161
Uzurparea firmei	353
Votul acționarului la alegerea sa proprie	193

Statistică.

Depozitele vizibile de cereale	378
Proportia moșiilor la popoarele ardelen	452

	Pagina
Statistica asociațiunilor	336
Statistica pasapoartelor	369, 413

Afaceri de dare.

Contribuț. întreprinderilor obligate la dare de seamă publică	377
---	-----

Contabilitate.

Contabilitatea și juriștii	424
Interesele restante și tranzitoare	34
Poziții controversate în bilanțuri	359, 366, 373, 400, 420

Agricultură.

Agricultura Ungariei în anul 1904	184
Asociațiunile de lăptărie în 1904	211
Conscripțiunea vitelor în 1904 în Ungaria	84
Dietă agrară românească	338
Institutul internațional de agricultură	232
Porumbul (cucuruzul) de nutreț	224
Producțiunea cerealelor în Croația-Slavonia și Ungaria în 1905	328
Producțiunea vinului în Ungaria în 1904	267
Producțiunea universală a cerealelor în anul 1905	320
Recolta anului 1904 în România	5
Recolta porumbului în Ungaria	322
Recolta Ungariei în anul 1904	122
Situațiunea agricolă:	
(15 Martie) 1905	127
(15 Aprile) "	161
(15 Maiu) "	203
(1 Iunie) "	218
(15 Iunie) "	231
(1 Iulie) "	249
(15 Iulie) "	266
(1 August) "	289
(15 August) "	305
(Septemvre) "	354
(Noemvrie) "	428
Valorizarea mierii	44

Industrie.

Acțiunea industrială a guvernului în Săcuime	280
Industrie și comerciu	233
Industria Ungariei în anul 1904	243

Comerciu.

Camera de comerciu din Brașov	346
Carierea comercială în Germania	409
Comerțul exterior al României	329
Comerțul exterior al Ungariei	354
Comerțul universal în 1904	162
Congres comercial internațional	338
Relațiunile comerciale dintre Austro-Ungaria și România	304

Comunicațiune.

Asignațiunile poștale adresate în România	36
Căile de stat Ungare	321

	Pagina.
Circulațiunea mărfurilor între Austria și Ungaria	233
Reducerea taxelor de telefon	289
Rezultatele financiare ala serviciului poștal	289
Taxa de insuficiență a scrisorilor	80
Urcarea taxelor poștale	452
Vagoane de clasa III. la trenurile accelerate	346
Veniturile căilor de stat ungare în 1904	80

Afaceri de asigurare.

Asigurările contra focului în Ungaria	337
Asigurarea membrilor din comitețele de supraveghiare	405
Asociația asiguraților la societățile de asigurare americane	452
Societățile de asigurare americane	404
Un nou ram de asigurare	389

Din Reuniuni.

Expozițiunile Reuniunii de agricultură din comitatul Sibiului	404
Intrunire agricolă în Dobârca	250
Raportul secțiunii economice a Asociațiunii despre activitatea sa în anul de gestiune 1904/5	294
Reuniunea rom. agric. din Sibiu, adunarea sa gen. extraordinară din 6 Maiu 1905	185
Reuniunea română de agricultură Sibiu distribue altoi și semințe	155
— ține în Săliște un curs practic pentru conducătorii școalelor de pomi	155
— adunare generală extraordinară în 6 Maiu	155

Învățământ.

Qualificația în comerciu	341
Cursul academic la Academia de comerciu din Budapesta	314
Deschiderea „Școlii pentru economia și industria de casă“	233
Învățământul de agricultură în România	313
Prelegerile economice	281
Prelegerile economice în despărțăminte la Asociațiunii	439
Reforma școalelor comerciale	413
Școala comercială super. rom. din Brașov	250, 265, 346
Școala economică de repetițiune	271, 326, 335, 344, 352, 359, 368, 375, 393, 401, 410, 420, 425, 435, 441, 450

Cronică.

Borbély de Finteuș, Mihail, membru al dir. la „Sălăgeana“ a decedat	436
Cătră proprietarii lozurilor St. Genois	265
Ciurugă Ilie, contabil la „Racoțana“ a decedat	84
Comșa Emanuil, a fost ales cassar la „Transilvania“ din Sibiu	234

	Pagina
Concurs pentru chrometica (boiangeria, văpsitoria) poporului român	445
Jiga, Mateiu C., a fost ales director la „Furnica“	147
Lozurile de Triest	22
Lup Iosif, prezident la „Economia“, Cohalm, a decedat	211
Marcu Ioan, dela „Sătmăreana“ a decedat	71
Oarele de cassă a institutelor de bani din capitală	250
Scumpetea cărnii	322
Secțiunea ungară a expoziției române din 1906	429
Stoica Mihail, membru în dir. „Cordianeii“ a decedat	331
Stochiția Nicolae, cassar la „Corvineana“ a decedat	314

	Pagina
Tempea Paul, membru în direcț. „Timișanei“ a decedat	396
Todică Gavril, a fost ales contabil la „Geogeană“, Geoagiu	211
Uilacan Petru, prezid. comit. de supraveghiere la „Mureșiana“ a decedat	405
Ulrich Iosif, primul prezident și dir. la „Mercur“ a decedat	421

Bibliografie.

Album artistic, înștiințare și apel	14
Anuarul Băncilor române pe 1906	346
Banca austro-ungară, de I. I. Lăpădatu	6
Băncile române din Transilvania și Ungaria, de C. Popp	155
Biblioteca Băncilor române	6

	Pagina
Biblioteca Băncilor române: „Băncile române din Transilvania și Ungaria“, de C. Popp	227
Calculul intereselor redus la adunare, de Mihail Navrea	362, 370
„Efectele publice“, de I. I. Lăpădatu	259
„Les banques roumaines de Transylvanie et de Hongrie“, par Constantin Popp	234
Micul Calendar pe 1906, de I. Apolzan	347
Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adói és illetékei	353
O carte în limba franceză despre Băncile noastre	226
„Pénzüntézeti Szemle“	5
Pénzügyi Compass pro 1906	347
Politica de discount, de I. I. Lăpădatu	405